

BACKGROUND REPORT

PRAGUE PRAŽSKÝ
STUDENT STUDENTSKÝ
SUMMIT

UNSC

Současná bezpečnostní situace v Jemenu

Autor: Lenka Tomečková
Imprimatur: Martin Mezenský, Markéta Melicharová
Jazyková úprava: Jakub Kopřiva, František Novotný, Jana Fialová
Grafická úprava: Jan Hlaváček, Markéta Melicharová

Model OSN

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXI. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2015

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz
IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

1 Úvod

Jemen, stát rozprostírající se na jižním cípu Arabského poloostrova, se řadí mezi nejchudší státy rozvojového světa,¹ přičemž jde zároveň o jedinou zemi z regionu MENA², která spadá do kategorie LDC.³ Jemen se po dlouhá léta své moderní historie vyvíjel ve formě dvou relativně samostatných území, tzv. Jižního Jemenu (Jemenské lidově demokratické republiky) a Severního Jemenu (Jemenské arabské republiky), k jejichž sjednocení došlo až v roce 1990. Rozdílný vývoj těchto dvou částí co do politické, sociální a ekonomické dimenze podmínil značnou náročnost tohoto sjednocovacího procesu a nezabránil ani permanentně přetrvávajícímu napětí.

Novodobý Jemen je však rozvráceným státem. Je tomu tak především v důsledku stále přetrvávajícího konfliktu, jehož hlavními aktéry jsou povstalci z kmene Húthí bojující s podporovateli současného prezidenta Hádího, který byl na jaře tohoto roku nucen uniknout do exilu v Saúdské Arábii. Situaci dále zhoršuje skutečnost, že na území Jemenu aktivně působí nejnebezpečnější odnož teroristické organizace Al-Káida. Nemalou mírou k tomu přispívá i alarmující humanitární a ekonomická situace a rapidně se ztenčující zásoby vody a ropy v zemi.

Jemenský konflikt však dosahuje i regionálních rozměrů, což podněcuje zejména geografická poloha Jemenu, která určuje jeho strategický význam pro světový obchod s ropou. Dále je významná nábožensky motivovaná sektářská povaha současné vojenské intervence okolních států, především sunnitské wahhábistické Saúdské Arábie podporující prezidenta Abda Rabú Mansúra Hádího. Na druhé straně pak stojí příslušníci kmene Húthí, kteří vzhlížejí k šíitské Íránské islámské republice.

---

¹ Žebříčky nejchudších, resp. nejbohatších, států světa se sestavují dle nejrůznějších kritérií, nejčastěji ekonomického charakteru. V daném případě jsou reflektovány statistiky Mezinárodního měnového fondu, konkrétně HDP na obyvatele v paritě kupní síly (PPP), jelikož právě PPP bere v potaz vnitřní ekonomické prostředí jednotlivých zemí světa.

² MENA- oblast Blízkého východu a severní Afriky. Do této skupiny spadají následující členské státy OSN: Alžírsko, Bahrajn, Egypt, Irák, Írán, Izrael, Jemen, Jordánsko, Katar, Kuvajt, Libanon, Libye, Maroko, Omán, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Sýrie, Tunisko a Palestina jako stát se statutem pozorovatele.

³ LDCs (Least Developed Countries) jsou nejméně rozvinuté státy, skupina rozvojových zemí posuzovaných na základě životní úrovně a ekonomické konkurenceschopnosti.

Nestabilita, vysoký stupeň vnitřní dislokace,⁴ slabá vláda, všudypřítomná korupce, ztenčující se zásoby nerostných surovin a téměř neexistující infrastruktura představují jen některé z četných překážek k nastolení míru, jakož i k rozvoji této nejchudší země Blízkého východu.

2 Charakteristika Jemenu

Z geografického a geopolitického hlediska má Jemen velmi výhodnou polohu. Sousedí s ropnými giganty jako Saúdská Arábie na severu a Omán na severovýchodě. Spolu s přístupem k Arabskému a Rudému moři se tak nachází na významné mořské obchodní cestě, která prostřednictvím Suezského průplavu propojuje Indický oceán se Středozemním mořem. Kdysi na nerostné suroviny bohatá země dnes trpí enormním nedostatkem vody⁵ a stojí na prahu absolutního vyčerpání ropného bohatství. Daná skutečnost v nemalé míře předurčuje jak jemenskou vnitřní, tak zahraniční politiku, značně podmíněnou stálou závislostí národní ekonomiky na obchodě s ropou, který dnes představuje 65% státních příjmů Jemenu⁶.

Administrativně se Jemen člení na 22 provincií, přičemž v rámci země lze pozorovat nerovnoměrné rozložení z demografické i ekonomické perspektivy. Jemen se svými více než 26 miliony obyvatel rozhodně nepatří mezi nejlidnatější státy světa, a to i přes přetrvávající trend rychlého populačního růstu.⁷ Jemenská populace se za posledních 20 let zdvojnásobila, přičemž lze očekávat, že tento trend bude i nadále přetrvávat, a v roce 2050 tak bude populaci Jemenu tvořit na 60 milionů obyvatel.

Pro Jemen je, jako pro většinu rozvojových zemí, typický nedostatek lidských a institucionálních kapacit, nízký stupeň urbanizace, nerovnoměrné rozdělení příjmů či velký podíl zemědělského sektoru. Za hlavní problematické oblasti z hlediska sociálního zabezpečení lze dále označit chudobu, nedostatečnou úroveň vzdělávání, bezpečnost potravin a v neposlední řadě exponenciálně narůstající počet uprchlíků a vnitřně dislokovaných osob.⁸ Zmiňovaný trend rychlého populačního růstu tak vzhledem k ekonomickým a sociálním podmínkám v zemi

⁴ Vnitřní dislokace - vnitřní vysídlení (Internally Displaced Persons, IDPs)- obyvatelé státu, kteří – v zájmu zachování vlastní bezpečnosti byli nuceni opustit svá obydlí, oblasti působení apod., např. v důsledku přetrvávajícího konfliktu, násilí a zhoršujících se životních podmínek na daném území.

⁵ Podle odhadů Světové banky přijde Jemen o své zásoby podzemní vody do roku 2025. Yemen Overview. In: The World Bank [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/yemen/overview>

⁶ The World Factbook – Yemen. Central Intelligence Agency. [online]. 2015. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/print/country/countrypdf_ym.pdf

⁷ YemenOverview. In: *TheWorld Bank* [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/yemen/overview>

⁸ NATO Review – Yemen's problems are the region's problems. [online]. 2015. Dostupné z: http://www.nato.int/docu/review/2010/yemen/Yemen_region_problems/en/index.htm

rozhodně lze označit za alarmující.

Obrázek 1: Administrativní členění Jemenu⁹

Dominujícím náboženstvím je islám, ke kterému se hlásí přibližně 99 % obyvatelstva.¹⁰ Původ islámu na území Jemenu lze datovat již do dob života zakladatele tohoto monoteistického náboženství, proroka Mohameda, v první polovině 7. století našeho letopočtu. V případě islámu nelze hovořit o náboženství jednotném, nýbrž členěném do menších podskupin a sekt, které se vzájemně odlišují. Za hlavní větve tohoto náboženství se považují sunnité a šíité,¹¹ k jejichž štěpení dochází již od smrti proroka Mohameda v roce 632 n. l. V případě Jemenu lze pozorovat

⁹ *Yemen (Administrative Divisions 2012)*, University of Texas at Austin. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/yemen_admin_2012.pdf

¹⁰ The World Factbook – Yemen. Central Intelligence Agency. [online]. 2015. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/print/country/countrypdf_ym.pdf

¹¹ Na počátku rozdělení muslimů jakožto vyznavačů islámského náboženství na sunnity a šíity byla neshoda v otázce nástupnictví proroka Mohameda. z tohoto důvodu byl zřízen institut chalífy neboli Prorokova nástupce, který byl zpočátku náležitě volen. Tato skupina muslimů dala za vznik první ze zmíněných větví, sunně. Ne všichni muslimové se ale s tímto názorem ztotožňovali, zastávali spíše pozici pokrevního nástupnictví po Mohamedovi, konkrétně ze strany jeho dcery Fátimy a jejího manžela, Mohamedova bratrance Alího. Stoupence tohoto přesvědčení řadíme do šíitské větve islámu.

Mezi další základní rozdíly patří skutečnost, že sunnité považují za zdroj své víry Korán a tzv. sunnu, tedy sbírku dalších známých výroků a činů proroka Mohameda, kdežto v případě šíitů se jedná výlučně o Korán. Z globálního hlediska převládají sunnité, hlásí se k nim přibližně 90 % muslimů. Vyznavači šíitské větve islámského náboženství jsou k nalezení především ve státech jako Írán, Irák, Bahrajn, Ázerbajdžán a Libanon.

jak střet, tak i symbiózu dvou ústředních větví tohoto náboženství, sunnitů na jihu a lokální šíitské sekty zajdovců na severu země, přičemž jejich zastoupení je poměrně vyrovnané.

V kontextu tradiční kultury je zároveň třeba zmínit typický rys jemenské společnosti, kterým je tribalismus.¹² Vůdci kmenů jsou v rámci svého kmene voleni, takže kmeny mají značnou autonomii na ústřední vládě, což představuje kulturně specifickou formu demokracie.¹³ Jižní kmeny byly vždy spíše méně vlivné a soudržné, a to mimo jiné v důsledku historicky daného symbiotického vztahu mezi severojemenskými kmeny a zajdovským imamátem a pokusů jižních oblastí o získání autonomie na zajdovském imamátu na severu.¹⁴ Na severu země hrají kmeny a vytvářené kmenové konfederace dodnes významnou roli. Politický život zde ovládá klientelistický vztah mezi státem a kmeny (tzv. mahsúbija), který tak dodnes determinuje život v Jemenu v jeho nejrůznějších oblastech.

Dnešní Jemen je však mnoha odborníky označován za příklad tzv. zhrouteného státu,¹⁵ a to v kontextu jeho vnitřní nestability na základě vybraných kritérií především sociálního, ekonomického a politického charakteru.¹⁶ V posledních letech je vývoj v Jemenu také neodmyslitelně doprovázen vnitrostátní krizí v podobě nepokojů na severu země, separatistickými tendencemi na jihu či v neposlední řadě hrozbami šíření terorismu ve formě expanze jedné z větví teroristické organizace Al-Káida s působením na Arabském poloostrově.¹⁷ Především neustále přetrvávající rozbroje mezi severem a jihem země nabírají rozměrů občanské války, přičemž jemenský konflikt je zároveň, v souladu s posledním hodnocením OSN, považován za humanitární katastrofu nejvyššího stupně.¹⁸

¹² Tribalismus (z lat. kořene trib), organizace společnosti na bázi kmenů, rodů či velkorodin.

¹³ BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*.

¹⁴ BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*.

¹⁵ PŘIKRYL, Pavel. *Failed states – případová studie Jemen* [Diplomová práce], Praha. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů, Středisko mezinárodních studií Jana Masaryka. 2011. Dostupné z: https://library.vse.cz/F/156CDV4B7AL1BQF88NP6MP24HUTU8YAQAJPAHERITF3JMTJ23C-24776?func=full-set-set&set_number=013323&set_entry=000006&format=999

¹⁶ Viz analýza Fragile States Index od institutu Fund for Peace. Dostupné z: <http://library.fundforpeace.org/fsi>

¹⁷ Al-Qaeda in the Arabian Peninsula (AQAP). Council on Foreign Relations [online]. Červen 2015. Dostupné z: <http://www.cfr.org/yemen/al-qaeda-arabian-peninsula-aqap/p9369>

¹⁸ UNOCHA United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Yemen: highest emergency response level declared for six months. Dostupné z: <http://www.unocha.org/top-stories/all-stories/yemen-highest-emergency-response-level-declared-six-months>

3 Vývoj do 90. let 20. století

Rozdílný vývoj jižního a severního Jemenu můžeme chronologicky zařadit až do poměrně moderního období jemenské historie. Systémovému rozdělení země předcházela dlouhá léta vlády zmiňovaných zajdovských imámů,¹⁹ po dobytí přístavu Aden v 15. století se pak moci ujali Osmané. Jejich neoblomné pokusy o získání a udržení nadvlády nad jemenským územím často střídala období tureckého exodu, a to až do rozpadu Osmanské říše v roce 1918.

Severní Jemen vždy byl, i díky své geografické poloze, poměrně nepřístupný a izolovaný a byl tak ušetřen kolonizace a narušení kmenové a náboženské tradice.²⁰ Po první světové válce pak bylo na severu vyhlášeno nezávislé Jemenské mutawakkilitské království.

Naopak snadněji přístupný a strategicky umístěný jižní Jemen podléhal vnějším vlivům v politické i kulturní rovině, což potvrdily zájmy tehdejšího námořního hegemonu – Spojeného království - v podobě ovládnutí Adenu v roce 1839, následovaného kolonizací jižního Jemenu coby britského protektorátu.

V polovině 60. let 20. století se však vývoj jak severního, tak i jižního Jemenu radikálně mění. V roce 1962 severojemenští republikáni svrhávají posledního panovníka, imáma al-Badra, a zakládají Jemenskou republiku, přičemž napětí mezi rojalisty²¹ a republikány²² přerůstá až do rozměrů občanské války s regionální intervencí.²³ Na druhé straně země, v jižním Jemenu, se následkem občanské války za nezávislost (trvala v letech 1962 až 1967) Spojené království vzdává svého protektorátu a v roce 1967 definitivně opouští území Jemenu. Moc přebírají nacionalističtí odpůrci britského kolonialismu v čele s Národní frontou osvobození (NFO). V nově vzniklé republice se však poměrně rychle ujímá moci marxistická ideologie a v roce 1970 je země přejmenována na Jemenskou lidově demokratickou republiku. Období 70. let je tedy počátkem komplikované koexistence dvou ideologicky odlišných systémů severního a

¹⁹ Imám je muslimský duchovní vůdce nebo představitel komunity.

²⁰ BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*.

²¹ Rojalisté – přívrženci panovnického (královského) rodu, v daném případě šlo o stoupence imáma.

²² Republikáni – stoupenci republiky, členové republikánské strany. V daném období se jednalo rovněž o spojence egyptského prezidenta Gamála Abdala Násira, mj. obhájce nerealizované myšlenky jednotného arabského státu, jenž ve své počáteční formě nesl název Sjediněná arabská republika. Egypt tehdy představoval jednoho z nejvýznamnějších spojenců nově vzniklé Jemenské arabské republiky co do velikosti podpory v podobě administrativních, technických, ale především vojenských pracovníků na jemenském území. Intenzivní egyptská asistence byla pak ukončena v roce 1967 po vítězství Izraele v tzv. Šestidenní válce.

²³ Intervence probíhala ze strany zmiňovaného Egypta, který poskytoval pomoc republikánům. Na straně druhé to byla Saúdská Arábie podporovaná Jordánskem, kteří zastávali pozice rojalistů.

jižního Jemenu, která v následujících dvou dekadách dává za vznik několika ozbrojeným konfliktům.²⁴

Z hlediska potenciálního sblížení dvou jemenských republik tedy nepochybně šlo o problematické období. Na druhou stranu zde bylo vyvíjeno nepřetržité úsilí o normalizaci vzájemných vztahů. Byla přijata řada mezivládních dohod o spolupráci v oblastech politických, hospodářských či kulturních. Za určité překlenutí komplikované situace lze označit konec 80. let v podobě shody tehdejších lídrů Jemenské arabské republiky (prezidenta Alího Abdulláha Sáliha²⁵) a Jemenské lidově demokratické republiky (generálního tajemníka Jemenské socialistické strany Alího Salim al-Bajda) nad uzavřením dohody o demilitarizaci pohraniční zóny mezi provinciemi Ma'rib a Šabwa a vytvoření jednotné rozvojové a těžební společnosti pro tuto oblast.²⁶ Tato dohoda představovala základní stavební kámen postupného sblížení dvou již diametrálně odlišných zemí v kontextu politické orientace i socioekonomické úrovně. Vzájemné úsilí o sblížení obou jemenských republik pak bylo finálně završeno dne 22. května 1990 vznikem společné Jemenské republiky v čele se Sálihem a v podobě, kterou známe ze současnosti.

4 Jemen v 21. století

Integrační proces „dvou Jemenů“ však zdaleka neprobíhal tak, jak si ho Sálih a al-Bajda představovali. Přestože mladá Jemenská republika se zprvu vyznačovala jistými demokratizačními tendencemi, v zemi bez pevné demokratické tradice brzy převládly politické represe, které našly patřičnou odezvu v eskalující nespokojenosti jemenského obyvatelstva.

Proti sjednocení se stavěli především obyvatelé bývalého jižního Jemenu. Zatímco se na severu země koncentruje politická moc, na jihu se nachází přes 80 % ropných zdrojů, přístavy, orná půda či střediska rybolovu.²⁷ Nerovnoměrné přerozdělování zisků v hlavním městě Saná, z něhož těžily především severní kmeny napojené na centrální vládu, tak představovalo hlavní zdroj nespokojenosti v zemi a podnět k separatistickým či federalistickým tendencím. Nepokoje dokonce přerostly do krátké občanské války v květnu 1994, kterou však prezident Sálih úspěšně potlačil. Napětí v zemi v důsledku špatné ekonomické situace, podněcované

²⁴ Šlo např. o pohraniční střety v letech 1972 a 1979.

²⁵ Profile: Yemeni President Ali Abdullah Saleh[online]. 2015. Middle East About. Dostupné z: <http://middleeast.about.com/od/yemen/p/ali-abdullah-saleh-profile.htm>

²⁶ DRESCH, Paul. *A history of modern Yemen*. New York: Cambridge University Press, 2000, xviii, 285 p. ISBN 05-217-9482-X.

²⁷ BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*.

všudypřítomnou korupcí a nepotismem²⁸ však i nadále přetrvávalo. Jemen pod režimem prezidenta Sáliha ve skutečnosti řídila „*oligarchie se silnými kmenovými, obchodními a bezpečnostními vazbami.*“²⁹

Nespravedlivý a nerovnoměrný přístup vlády k přerozdělování výnosů národního hospodářství se postupně přetavoval do politicko-ekonomické diskriminace ostatních kmenů. Nejradikálněji se proti této situaci postavil severský zajdovský kmen Húthí,³⁰ který v roce 2004 povstal proti centrální vládě, původně za účelem získání autonomie pro svou severní provincii Saada. Toto povstání se nepodařilo potlačit do dnešního dne, a to i přes skutečnost, že proti povstalcům vláda nasadila armádu. Kmen Húthí naopak stále získává další příznivce, přičemž svůj odboj a rychlý postup často obhajuje údajným bojem proti islamistickým teroristům.³¹

5 Dopady Arabského jara

Dlouhodobá politicky i ekonomicky motivovaná frustrace Jemenců tak vyústila v další protivládní protesty na jaře 2011,³² nemalou mírou podněcované revolučními náladami v ostatních státech arabského světa, např. v Tunisku či Egyptě.³³ Jemenci protestovali jednak proti rozsáhlým ekonomickým problémům v zemi a dále proti plánovanému zavedení dědičnosti prezidentského úřadu. Lid tak požadoval rezignaci prezidenta Sáliha, a také zahájení demokratických reforem.

Prezident Sálih však s předáním moci dlouho otálel. Konečná dohoda o předání moci mezi prezidentem Sálihem a opozicí byla podepsána až v listopadu 2011.³⁴ Tato dohoda zároveň podmiňovala formaci nové vlády národní jednoty. Prezidentské křeslo následně přebíral někdejší viceprezident Jemenu, Abdar Rabbi Mansúr Hádí, který z prezidentských voleb v únoru

---

²⁸ Nepotismus představuje jednu z forem protekce. Jde o systém obsazování funkcí (např. veřejných, obchodních apod.) rodinnými příslušníky, kteří jsou tak upřednostňováni před ostatními kandidáty.

²⁹ ROTBERG, Robert I. *The Horn of Africa and Yemen – Diminishing the Threat of Terrorism* [online]. 2005. Dostupné z: http://www.brookings.edu/press/books/chapter_1/battlingterrorisminthehornofafrica.pdf

³⁰ Húthové se někdy nazývají Ansár Alláh (Přivrženci Boha). Svě jméno odvozuje od Husajna Badra ad-Dína al-Húthí, který vedl jejich povstání v roce 2004 a který tvrdil, že jeho předkem byl i prorok Mohamed. Tehdy chtěli získat autonomii pro svou provincii Saada, která by jim pomohla chránit náboženské a kulturní tradice zajdovců. Jemenská armáda al-Húthího zabila v roce 2004 a jeho rodina vedla dalších pět povstání, než v roce 2010 podepsala příměří s vládou. Konflikt a nepokoje se ale nepodařilo zcela utišit a s rozdílnou intenzitou přetrvávají dodnes.

³¹ LAUB, Zachary. Yemen in Crisis. Council on Foreign Relations [online]. Červenec 2015. Dostupné z: <http://www.cfr.org/yemen/yemen-crisis/p36488>

³² Obdobné vlny protestů a masivních demonstrací v arabských zemích, které začátkem roku 2011 postupně zasáhly především Bahrajn, Egypt, Jemen, Libyi, Sýrie, Tunisko, v menší míře i státy jako Alžírsko, Džibutsko, Írán, Irák, Jordánsko, Libanon, Katar, Kuvajt, Mauritánie, Maroko, Omán, Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty, Súdán, Turecko, území Palestiny a Západní Saharu bývají označovány termínem *Arabské jaro*.

³³ BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*.

³⁴ KRAMÁREKOVÁ, Veronika. *Posledný tanec prezidenta Sáliha*. Akta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. 2013, č. 3, s. 101-126. ISSN 1802-0364.

2012 vyšel jako jednoznačný vítěz. Za účelem nastolení stability v zemi (a udržení se u moci) vykazoval nový prezident Hádí silnou tendenci k mírné politice ústupků, především ve vztahu k nespokojeným Húthíům.

Situace v Jemenu tak pod dohledem mezinárodního společenství a OSN³⁵ začala v mnoha ohledech nabírat pozitivní kurz. Jedním z hlavních cílů podporované konference národního dialogu byla také konceptualizace nové jemenské ústavy. Již v lednu 2014 byl po měsících intenzivních rokování zformulován klíčový dokument, který měl představovat základ pro novou ústavu.

K zásadnímu zvratu však došlo v září 2014, kdy stále nespokojení Húthíové obsadili hlavní město Saná. Znepokojení nad tímto vývojem bylo přirozeně vyjádřeno také ze strany OSN. Navzdory snahám tehdejšího zvláštního vyslance generálního tajemníka OSN pro Jemen, Maročana Jamala Benomara, zprostředkování příměří mezi znesvářenými stranami se konflikt nepodařilo ukončit, což mimo jiné vyústilo v rezignaci samotného Benomara.³⁶ Situaci nevyřešilo ani následné odvolání vlády prezidentem Hádím, který tak reagoval na požadavky ze strany Húthíů. Neutichající nepokoje v nadcházejících měsících tak vyústily v odchod jemenského prezidenta i představitelů vlády do exilu v saúdskoarabském Rijádu. Začátkem roku 2015 se situace ještě zhoršila, konkrétně po húthijském odmítnutí předloženého návrhu nové ústavy ze strany jemenské vlády, načež Hádí dočasně rezignoval na post prezidenta Jemenu. Následovalo jednostranné zformování pětičlenné prozatímní vlády³⁷ ze strany Húthíjovců, která měla nahradit prezidenta Hádího. OSN a členové Rady pro spolupráci arabských států v zálivu (Gulf Cooperation Council, GCC)³⁸ tento krok rozhodně odmítli³⁹ a začali se řešením situace Jemenu intenzivněji zabývat.

Za absence řádného vedení země tak z vnitropolitického hlediska lze v současnosti rozlišit dvě hlavní skupiny aktérů konfliktu: povstalce z kmene Húthí⁴⁰ a příslušníky armádních složek

³⁵ List předsedy UNSC adresovaný generálnímu tajemníkovi OSN z 25. ledna 2013 ohledně oficiální návštěvy hlavního města Jemenu (Saná) reprezentanty UNSC [online]. Leden 2013. Dostupné z: http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2013_61.pdf

³⁶ YemenConflict: UN special envoy Benomar steps down [online]. CNN. Duben 2015. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-32333046>

³⁷ Yemen's Houthis form own government [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2015/02/yemen-houthi-rebels-announce-presidential-council-150206122736448.html>

³⁸ GCC condemns 'coup' in Yemen [online]. Únor 2015. *Arab News*. Dostupné z: <http://www.arabnews.com/news/701346>

³⁹ Condemning Houthi Actions, Spiralling Violence, Security Council, in Statement on Yemen, Urges Non-State Actors to Withdraw from Government Facilities [online]. Březen 2015. *OSN*. Dostupné z: <http://www.un.org/press/en/2015/sc11828.doc.htm>

⁴⁰ Kmen Húthí je v současnosti také podporován vojáky, kteří jsou stále oddaní bývalému prezidentovi Sálihovi. Na druhé straně je však málo pravděpodobně, že by tyto dvě skupiny dokázaly i nadále spolupracovat.

oddaných prezidentovi Hádímu, kteří ho podporují i v době jeho nepřítomnosti. Obě z těchto skupin zároveň disponují množstvím podporovatelů z řad civilního obyvatelstva, přičemž nelze opomenout ani aktivní separatisty na jihu země (vedené bývalým „spolulídrem“ nově sjednoceného Jemenu, Alím Sálímem al-Bajdem).⁴¹

Aktuální situace je tak charakterizována jednostrannými aktivitami ze strany povstalců v kontextu formování prozatímní vlády, neschopností nastolení stability v zemi či respektování dohodnutých závazků a v neposlední řadě i alarmující humanitární situací v zemi.⁴²

6 Jemenský konflikt v mezinárodních vztazích – determinanty a reakce

Výše zmíněná fakta jsou pouze vybrané faktory, které podněcují dnešní intervenci ze strany části mezinárodního společenství. Tento zhroutilý stát stojící na prahu občanské války disponuje významnou geografickou polohou, konkrétně blízkostí k průlivu Báb-al-Mandab, strategickému bodu ve světovém obchodu s ropou⁴³ a důležitému dopravnímu uzlu.

V případě mezinárodního rozměru jemenského konfliktu nelze opomenout jeho bezpečnostní dimenzi, pod níž neodmyslitelně spadá také problematika terorismu. Absence vládních složek, bezpečnostní situace v zemi a nespokojenost obyvatelstva charakteristické pro současnou situaci v Jemenu vytvářejí ideální podmínky pro jeho šíření.⁴⁴ V Jemenu aktivně působí Al-Káida na Arabském poloostrově (AQAP), kterou lze označit za jednu z nejnebezpečnějších odnoží této teroristické organizace. Vývoj v Jemenu v 21. století byl tak kromě vnitrostátních nepokojů charakterizován četnými teroristickými útoky. Ačkoli obě znepřátelené strany konfliktu formálně odmítají alianci s teroristy a veškeré teroristické aktivity, mnoho odborníků a komentátorů toto tvrzení zpochybňuje.⁴⁵ Pokud by konflikt v Jemenu opravdu přerostl do občanské války nebo by úplný rozpad vládních složek vedl k pevnému etablování teroristů na jemenském území, představovalo by to hrozbu pro světový obchod s ropou, jakož i významnou regionální bezpečnostní hrozbu.

---

⁴¹ Ali Salim el-Beidh: Separating South Yemen [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/programmes/talktojazeera/2012/05/2012519114015103906.html>

⁴² Yemen: amid 'massive' humanitarian crisis, UN reports civilian death toll now exceeds 1,500. United Nations. [online]. Červenec 2015. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=51351#.VbSn72Bu> Up

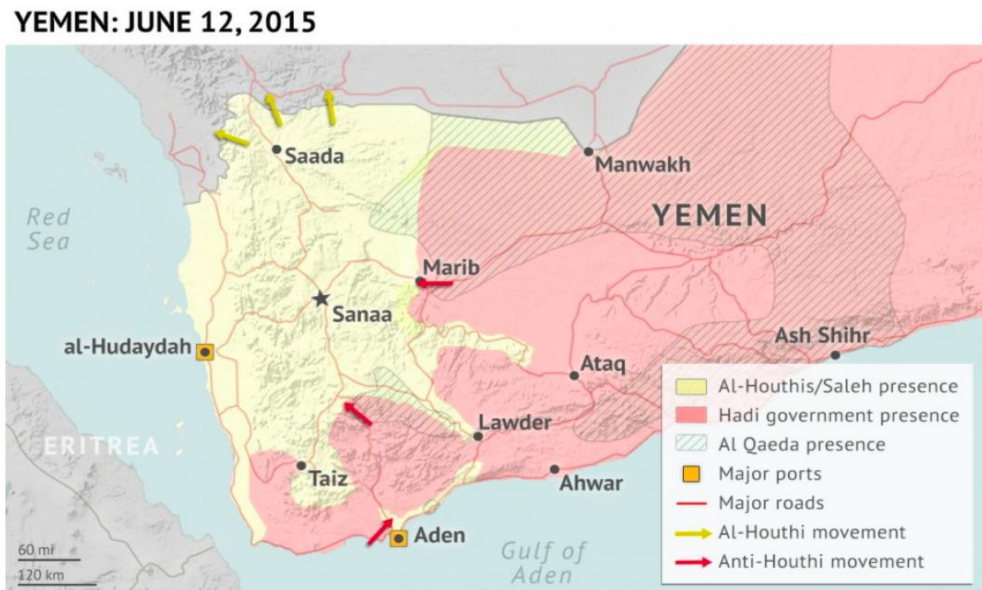
⁴³ Denně se jím přepraví cca 4 miliony barelů ropy.

⁴⁴ Al Qaeda in the Arabian Peninsula. *Center for strategic and international studies* [online]. 2011, č. 3. Dostupné z: https://csis.org/files/publication/110722_Lindo_AQAP_AQAMCaseStudy3.pdf

⁴⁵ KIMBAL, Sam. Whose side is Yemen on? [online]. *Foreign Policy*. 2012. Dostupné z: <http://foreignpolicy.com/2012/08/29/whose-side-is-yemen-on/>

Obrázek 2. Aktuální situace v Jemenu – územní přítomnost jednotlivých stran konfliktu⁴⁶

Této alternativy se obávají především stabilní země Arabského poloostrova.⁴⁷ Obavy z kolapsu Jemenu a neudržitelnost humanitární situace, která bývá označována za katastrofu, byly hlavními podněty k formování arabské koalice v čele se Saúdskou Arábií, která v Jemenu v březnu 2015 zahájila ofenzívu v podobě operace *Rozhodující bouře* (Operation Decisive Storm).⁴⁸ Ačkoli představitelé Saúdské Arábie přímo nejmenovali členy této vojenské aliance,⁴⁹ klíčové podporovatele v podobě vojenské, materiální a finanční podpory je možné téměř s určitostí rozpoznat (viz obrázek 3.), přičemž spoluúčast některých dalších států zůstává předmětem diskusí.

⁴⁶ GeoCurrents. Dostupné z: <http://www.geocurrents.info/geopolitics/autonomous-zones/yemens-beleaguered-al-mahrah-seeks-autonomy>

⁴⁷ Mezi státy Arabského poloostrova, které můžeme považovat za státy oplývající relativně vysokou mírou vnitřní stability, řadíme např. Saúdskou Arábií, Katar nebo Spojené arabské emiráty.

⁴⁸ BOTELHO, Greg a SAEED Ahmed. Saudi-led coalition strikes rebels in Yemen, inflaming tensions in region [online]. CNN. Březen 2015. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2015/03/26/middleeast/yemen-saudi-arabia-airstrikes/>

⁴⁹ Saudis Strike to Defend 'Legitimate Government' of Yemen [online]. CNN. Březen 2015. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/videos/world/2015/03/26/bts-adel-al-jubeir-saudi-arabia-operations-in-yemen.cnn/video/playlists/unrest-in-yemen/>

Obrázek 3. Mezinárodní rozměr konfliktu v Jemenu: Kdo je pro a kdo proti⁵⁰

Ačkoli koalice arabských států podporuje opětovné nastolení vlády prezidenta Hádího, ani povstalci z kmene Húthí nezůstávají bez podpory. Orientaci jednotlivých arabských států lze rozlišit i na základě tradiční islámské roztržky, tj. dokud sunnitské státy podporují Hádího, na straně kmene Húthí stojí šíitský íránský režim. Představitelé Íránu se však od daného tvrzení distancují.⁵¹ Otázka pravděpodobnosti vyprovokování Íránu k přímé vojenské intervenci v tomto konfliktu však i nadále zůstává předmětem odborných analýz.⁵²

Západní mocnosti v jemenském konfliktu přímo neintervenují. Nejvíce aktivity lze pozorovat ze strany USA, které Jemen v minulosti podporovaly v boji proti terorismu. Jemen zároveň představuje místo určitého mocenského boje mezi USA a Íránem.⁵³ Navzdory strategickým

⁵⁰ Al Jazeera, agencies. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2015/03/military-action-yemen-150326143748798.html>

⁵¹ Iran denies interference in Yemeni Affairs [online]. Duben 2014. *Reuters*. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2014/04/01/us-iran-yemen-idUSBREA3018U20140401> nebo Iran denies military advisors captured in Yemen [online]. Duben 2015. *Reuters*. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/2015/04/12/uk-yemen-security-iran-idUKKBN0N30MO20150412>

⁵² Saudi Arabia and Iran compete Yemen [online]. Březen 2015. *Stratfor Global Intelligence*. Dostupné z: <https://www.stratfor.com/analysis/saudi-arabia-and-iran-compete-yemen>

⁵³ KUŽVART, Jan. Současná politicko-bezpečnostní krize v Jemenu. In: *AMO - Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. 2010. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/soucasna-politicko-bezpecnostni-krize-v-jemenu.html>

zájmům USA v oblasti však po další eskalaci napětí začátkem roku 2015 USA uzavřely své velvyslanectví v Saná a z území stáhly své elitní vojáky.⁵⁴

Na druhou stranu, arabská koalice v čele s nejbohatšími arabskými státy jako Saúdskou Arábií, Spojenými arabskými emiráty, Bahrajnem, Katarom a Kuvajtem již v dubnu tohoto roku oficiálně ukončila svou vojenskou intervenci a započala druhou fázi své intervence v rámci Operace obnovené naděje (Operation Renewal of Hope), jejímž cílem je vybudování bezpečnosti a stability v Jemenu prostřednictvím započatého procesu dosažení samotného politického řešení.⁵⁵

7 Jemenský konflikt a OSN

Problematika jemenského konfliktu je na půdě OSN rozebírána především v rámci Rady bezpečnosti OSN (dále jen UNSC) a Rady pro lidská práva (HRC). UNSC se problematikou začala intenzivněji zabývat po vypuknutí Arabského jara. Na podzim 2011, tzn. v období problematických jednání bývalého prezidenta Sáliha a jemenské opozice o předání státní moci, UNSC vyzdvihla mediaci ze strany zemí GCC, a to v přijaté rezoluci č. 2014.⁵⁶ Až do eskalace konfliktů v září 2014 se stanoviska UNSC omezovala na podpůrná prohlášení k probíhající politické transformaci v zemi, která byla zdůrazněna přijetím sankcí namířených proti záměrným ohrožovatelům míru, bezpečnosti a stability Jemenu. Uvedená problematika je řešena v rezolucích č. 2051⁵⁷ z června 2012 a č. 2140 z února 2014.⁵⁸

Aktivita UNSC však nabrala na intenzitě po zlomových událostech ze začátku roku 2015. UNSC v krátkém časovém intervalu přijala tři rezoluce řešící problematiku Jemenu především v kontextu odmítnutí opatření a postupů ze strany povstaleckých Húthíů. První ze zmíněných rezolucí, č. 2201, byla přijata v únoru 2015⁵⁹ v návaznosti na již výše zmíněné jednostranné

---

⁵⁴ V průběhu poslední dekády Spojené státy americké intenzivně podporovaly úsilí jemenské vlády v boji proti terorismu, a to např. prostřednictvím vojenského tréninku nebo přítomnosti elitních vojáků. Více o stažení vojáků viz CARDASH, Sharon. U.S. Withdrawal from Yemen: The Counterterrorism Implications [online]. Únor 2015. Dostupné z: <http://www.securityinsights.org/2015/02/u-s-withdrawal-from-yemen-the-counterterrorism-implications/>

⁵⁵ Operace obnovená naděje chce podpořit řešení v souladu s výsledkem rokovaní, resp. dohodou ze strany OSN, GCC a Jemenského národního dialogu (National Dialogue Conference). Cílem je návrh a konečné schválení nové ústavy (tyto snahy selhaly naposledy v lednu 2015), nalezení konsenzu z hlediska spravedlivějšího zastoupení v parlamentu (především co do počtu Húthíů) a akceptování vzájemných požadavků z oblasti hospodářství.

⁵⁶ Rezoluce UNSC č.2014. Dostupná z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2014\(2011\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2014(2011))

⁵⁷ Rezoluce UNSC č.2051 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2051\(2012\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2051(2012))

⁵⁸ Rezoluce UNSC č.2140. Dostupná z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2140\(2014\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2140(2014))

⁵⁹ Rezoluce UNSC č.2201 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2201\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2201(2015))

zformování húthíjské vlády. UNSC urgovala nutnost realizace a intenzifikace konsensuálních jednání. Druhá rezoluce, č. 2204, taktéž z února 2015,⁶⁰ dále prodloužila platnost sankčního režimu v podobě zmrazení majetku a zákazu cestování uvaleného na jemenské povstalce. Zatím poslední rezoluce byla přijata v dubnu 2015, pod číslem 2216, a významně rozšířila seznam uvalených sankcí o embargo na zbraně,⁶¹ což Húthíové odmítli respektovat.⁶²

Přestože UNSC nepreferuje rozhodnutí zemí GCC vést vojenskou ofenzívu, doporučila upřednostňování mírového řešení situace. Je také potřebné zmínit, že ne všichni členové mezinárodního společenství jsou přesvědčeni o adekvátnosti vojenské intervence ze strany arabské koalice. Ruská federace jakožto stálý člen UNSC např. v dubnu 2015 iniciovala přijetí příslušné rezoluce k zastavení útoků, Irák proti tomuto rozhodnutí otevřeně protestoval. Také Evropská unie vyjádřila obavy nad dalekosáhlými regionálními následky této intervence. v neposlední řadě OSN a především Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva varovaly před humanitárním kolapsem.⁶³

UNSC v této souvislosti také iniciuje tzv. Geneva Talks neboli Ženevská mírová jednání.⁶⁴ Cílem těchto jednání je přivést ke kulatému stolu zneprátelené strany konfliktu, a dospět tak ke konsenzuálnímu řešení. Situaci však značně komplikuje poměrně nekompromisní, až provokativní přístup hlavních účastníků. Naposledy se taková jednání uskutečnila v červnu 2015, avšak navzdory kyvadlové diplomacii⁶⁵ nového zvláštního vyslance generálního tajemníka OSN pro Jemen, Ismaila Oulda Cheikha Ahmeda z Mauritanie, se v souladu s očekáváním nepodařilo dohodnout podmínky zastavení bojů a následného příměří.

Navzdory špatné bezpečnostní a humanitární situaci v zemi vyžadující permanentní humanitární pomoc ze strany mezinárodního společenství nebyla doposud v Jemenu zřízena příslušná mírová mise OSN. Tato alternativa zatím není reálně zvažována. V zemi předběžně aktivně působí přes 150 pracovníků reprezentujících Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva monitorující situaci v zemi. Podle statistik OSN více než 80 % jemenské 26 milionové

⁶⁰ Rezoluce UNSC č.2204 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2204\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2204(2015))

⁶¹ Rezoluce UNSC č.2216 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2216\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2216(2015))

⁶² Houthis condemn UN resolution on Yemen [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/2015/04/imposes-arms-embargo-yemen-rebels-150414140733146.html>

⁶³ Senior UN officials deeply concerned over civilian casualties in wake of recent fighting in Yemen. UN News Centre [online]. Březen 2015. Dostupné z:

<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=50464#.Vf8ZfrRsvm9>

⁶⁴ Yemen peace talks open in Geneva without Houthis [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z:

<http://www.aljazeera.com/news/2015/06/sponsored-yemen-peace-talks-open-geneva-150615062928919.html>

⁶⁵ Termínem kyvadlová diplomacie (shuttle diplomacy) označujeme situaci, kdy se diplomat třetí země pohybuje na trase mezi nejvyššími představiteli států, mezi nimiž vypukl konflikt, který je třeba pomocí zprostředkování urovnat.

populace potřebuje jistou formu humanitární pomoci. Do rizikové kategorie uprchlíků a vnitřně dislokovaných osob v současnosti spadá téměř 600 000 lidí,⁶⁶ přičemž podle údajů Světové banky už v roce 2012 žilo téměř 55 % Jemenců pod hranicí chudoby.⁶⁷

8 Závěr

Iniciativa OSN v podobě Ženevských mírových jednání a vojenská intervence ze strany koalice arabských států v čele se Saúdskou Arábií měly napomoci celkové stabilizaci situace v Jemenu. Jelikož červnová konference v Ženevě proběhla za absence představitelů z povstaleckého kmene Húthí, jejího hlavního cíle nemohlo být plně dosaženo. Na druhou stranu, zmiňovaná arabská koalice v čele s nejbohatšími arabskými státy se v současnosti angažuje především v oblasti podpory politické transformace a budování míru, bezpečnosti a stability. Arabská koalice však i nadále po mnoha stránkách, nevyjímaje té vojenské, podporuje zastánce prezidenta Hádího. Nelze tak přehlížet ani diplomatické a vyjednávací úsilí o dosažení politického kompromisu, ani stále dominující vojenskou dimenzi tohoto konfliktu.

Stabilizace a restrukturalizace Jemenu je společným cílem mezinárodního společenství. Počet obětí konfliktu neustále roste⁶⁸ a alarmující rozměr této humanitární katastrofy stále přetrvává. Nelze opomíjet ani překážku v budování vnitřní stability státu v podobě aktivní činnosti Al-Káidy na Arabském poloostrově. Boj o moc v této chudé, nicméně strategicky významné zemi tak může mít vážné implikace pro regionální, jakož i pro světovou bezpečnost.

Doporučené zdroje

Přehledný sumář vývoje v Jemenu s důrazem na historicko-politické souvislosti.

BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. Brno: Barrister and Principal, 2011, 202 - 214. ISBN 978- 808-7474-457.

⁶⁶ UNHCR Monthly Factsheet January 2015. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/4c907a4a9.html>

⁶⁷ Yemen Overview. In: *The World Bank* [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/yemen/overview>

⁶⁸ Počet obětí konfliktu již přesáhl 1 500 mrtvých (údaje z července 2015).

Yemen: amid 'massive' humanitarian crisis, UN reports civilian death toll now exceeds 1,500. United Nations. [online]. Červenec 2015. Dostupné z: http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=51351#.VbSn72Bu_Up

Chronologický přehled klíčových událostí v Jemenu s detailním rozpisem událostí posledních let.

Yemen profile - Timeline [online]. 2005. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-14704951>

Pozice Sekretariátu OSN k jemenské problematice.

UNDPAYemen [online]. 2005. Dostupné z:

http://www.un.org/wcm/content/site/undpa/main/activities_by_region/middle_east/pid/2470

5

Situace v Jemenu z pohledu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva co do charakteristiky prostředí z pohledu potřebné humanitární pomoci.

2015 UNHCR country operations profile – Yemen [online]. 2005. Dostupné z:

<http://www.unhcr.org/pages/49e486ba6.html>

Seznam použitých zdrojů

BOTELHO, Greg a SAEED Ahmed. Saudi-led coalition strikes rebels in Yemen, inflaming tensions in region. [online]. CNN. Březen 2015. Dostupné z:

<http://edition.cnn.com/2015/03/26/middleeast/yemen-saudi-arabia-airstrikes/>

BŘESKÁ, Jana. Jemen. In: BURGOVÁ, H.; Ježová M. *Současný Blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. Brno: Barrister and Principal, 2011, 202 - 214. ISBN 978- 808-7474-457.

CARDASH, Sharon. U.S. Withdrawal from Yemen: The Counter-terrorism Implications [online]. The GW Centre for Cyber and Homeland Security. Únor 2015. Dostupné z: <http://www.securityinsights.org/2015/02/u-s-withdrawal-from-yemen-the-counterterrorism-implications/>

DRESCH, Paul. *A history of modern Yemen*. New York: Cambridge University Press, 2000, xviii, 285 p. ISBN 05-217-9482-X.

KIMBAL, Sam. Whose side is Yemen on? [online]. Foreign Policy. 2012. Dostupné z: <http://foreignpolicy.com/2012/08/29/whose-side-is-yemen-on/>

KRAMÁREKOVÁ, Veronika. Poslední tanec prezidenta Sáliha. Akta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. 2013, č. 3, s. 101-126. ISSN 1802-0364.

KUŽVART, Jan. Současná politicko-bezpečnostní krize v Jemenu. In: *AMO - Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. 2010. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/soucasna-politicko-bezpecnostni-krize-v-jemenu.html>

LAUB, Zachary. Yemen in Crisis. Council on Foreign Relations [online]. Červenec 2015. Dostupné z: <http://www.cfr.org/yemen/yemen-crisis/p36488>

PŘIKRYL, Pavel. *Failed states – případová studie Jemen* [Diplomová práce], Praha. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahu, Středisko mezinárodních studií Jana Masaryka. 2011. Dostupné z: https://library.vse.cz/F/156CDV4B7AL1BQF88NP6MP24HUTU8YAQAJPAHERITF3JMTJ23C-24776?func=full-set-set&set_number=013323&set_entry=000006&format=999

ROTBURG, Robert I. *The Horn of Africa and Yemen-Diminishing the Threat of Terrorism* [online]. 2005. Dostupné z: http://www.brookings.edu/press/books/chapter_1/battlingterrorismminthehornofafrica.pdf

Al Qaeda in the Arabian Peninsula. *Center for strategic and international studies* [online]. 2011, č. 3. Dostupné z:

https://csis.org/files/publication/110722_Lindo_AQAP_AQAMCaseStudy3.pdf

Al-Qaeda in the Arabian Peninsula (AQAP). Council on Foreign Relations [online]. Červenec 2015. Dostupné z: <http://www.cfr.org/yemen/al-qaeda-arabian-peninsula-aqap/p9369>

Ali Salim el-Beidh: Separating South Yemen [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/programmes/talktojazeera/2012/05/2012519114015103906.html>

GCC condemns 'coup' in Yemen [online]. Únor 2015. *Arab News*. Dostupné z: <http://www.arabnews.com/news/701346>

Houthis condemn UN resolution on Yemen [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/2015/04/imposes-arms-embargo-yemen-rebels-150414140733146.html>

Iran denies interference in Yemeni Affairs [online]. Duben 2014. *Reuters*. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2014/04/01/us-iran-yemen-idUSBREA3018U20140401>

Iran denies military advisors captured in Yemen [online]. Duben 2015. *Reuters*. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/2015/04/12/uk-yemen-security-iran-idUKKBN0N30MO20150412>

Profile: Yemeni President Ali Abdullah Saleh [online]. 2015. Middle East About. Dostupné z: <http://middleeast.about.com/od/yemen/p/ali-abdullah-saleh-profile.htm>

Saudi Arabia and Iran compete Yemen [online]. Březen 2015. *Stratfor Global Intelligence*. Dostupné z: <https://www.stratfor.com/analysis/saudi-arabia-and-iran-compete-yemen>

Saudis Strike to Defend 'Legitimate Government' of Yemen [online]. CNN. Březen 2015. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/videos/world/2015/03/26/bts-adel-al-jubeir-saudi-arabia-operations-in-yemen.cnn/video/playlists/unrest-in-yemen/>

The World Factbook – Yemen. Central Intelligence Agency. [online]. 2015. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/print/country/countrypdf_ym.pdf

Yemen: amid 'massive' humanitarian crisis, UN reports civilian death toll now exceeds 1,500. United Nations. [online]. Červenec 2015. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=51351#.VbSn72Bu> Up

Yemen Conflict: UN special envoy Benomar steps down [online]. CNN. Duben 2015. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-32333046>

Yemen's Houthis form own government [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2015/02/yemen-houthi-rebels-announce-presidential-council-150206122736448.html>

Yemen Overview. In: *The World Bank* [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/yemen/overview>

Yemen peace talks open in Geneva without Houthis [online]. 2015. *Al Jazeera*. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/2015/06/sponsored-yemen-peace-talks-open-geneva-150615062928919.html>

DOKUMENTY OSN

Condemning Houthi Actions, Spiralling Violence, Security Council, in Statement on Yemen, Urges Non-State Actors to Withdraw from Government Facilities [online]. Březen 2015. *OSN*. Dostupné z: <http://www.un.org/press/en/2015/sc11828.doc.htm>

Senior UN officials deeply concerned over civilian casualties in wake of recent fighting in Yemen. UN News Centre [online]. Březen 2015. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=50464-.Vf8ZfrRsvm9>

UNOCHA United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Yemen: highest emergency response level declared for six months. Dostupné z: <http://www.unocha.org/top-stories/all-stories/yemen-highest-emergency-response-level-declared-six-months>

UNHCR Monthly Factsheet January 2015. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/4c907a4a9.html>

Rezoluce UNSC č.2014. Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2014\(2011\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2014(2011))

Rezoluce UNSC č.2051 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2051\(2012\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2051(2012))

Rezoluce UNSC č.2140. Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2140\(2014\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2140(2014))

Rezoluce UNSC č.2201 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2201\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2201(2015))

Rezoluce UNSC č.2204 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2204\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2204(2015))

Rezoluce UNSC č.2216 Dostupná z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2216\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2216(2015))

Top partneři

Generální partner
Pražského studentského summitu

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Univerzitní partner

Hlavní partner Modelu EU

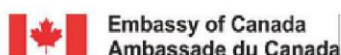
Partner jednání

Partner zahájení

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Hlavní mediální partner

IHNED.cz

Mediální partner

RESPEKT

Partner Chronicle

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

Za podpory

AUTO ZRUCKÝ
DEALER NISSAN

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky